

Malý hrdina

Školský časopis ZŠ s MŠ Horná Kráľová

3/2022

Vtip

MDŽ

Deň učiteľov

Móda

Hokej

Veľká noc

O našich

deviatakoch

JAR

Jar je jedno z ročných období nasledujúce po zime a predchádzajúce letu. Jar začína v mesiaci marec. Astronomicky začína jarnou rovníkovosťou (okolo 20. marca na severnej pologuli a 23. septembra na južnej pologuli) a končí letným slnovratom (okolo 21. júna na severnej pologuli a 21. decembra na južnej pologuli). V rímskej mytológii bola bohyňou jari pôvodne Venuša.

Jar už prišla k nám!“ radujú sa dietky.
Slniečko už teplé je, kvitnú pestré kvietky.

Čo to, čo to, čo sa to deje? Slniečko sa na nás smeje.
Snežienky rozkvitli, vtáci sa smejú, mušky si na slnku krídelká hrejú.

Na jar kvitnú kvety krásne, dúhové i inakšie.
Vidím tam i fialku, veľmi peknú, veľmi zlatú.

Posledný sneh už sa topí, slniečko viac ohrieva,
nezostanú ani stopy, to je ale nádhera!
Príroda sa zobúdzá, všetko krásne kvitne,
snežienka je prvý kvet, čo nám náladu zdvihne.

Medzi hlavné znaky jari patria zmeny v prírode (je teplejšie počasie, dni trvajú dlhšie, už skoro ráno štebotajú vtáčiky, začínajú pučať stromy, rozkvitajú kríky, kvitnú prvé jarné kvety (záhradné i lúčne) – snežienky, narcisy, krokusy, tulipány, podbeľ, púpavy, sedmokrásky, fialky. Rodia sa mláďatá zvieratiek a liahne sa mladá hydina, z úľov vylietajú včely a objavuje sa ďalší hmyz, z teplých krajín prilietajú sťahovavé vtáky. Ľudia začínajú pracovať v svojich záhradách a na poliach (upratujú, hrabú, kopú, orú, sadia, sejú...). Na jar zanášame Morenu, oslavujeme veľkonočné sviatky (maľujeme vajíčka, chlapci šibú dievčatá korbáčikmi a koledujú).

MDŽ

Je medzinárodne uznávaný sviatok stanovený OSN k výročiu štrajku 40 000 newyorských krajčírok v roku 1908. Tieto bojovali za zrušenie desaťhodinového pracovného času, proti nízkym mzdám a zlým pracovným podmienkam.

Demonštrácie žien na konci zimy, tradične v nedeľu, sa najskôr odohrávali v USA na popud Socialistickej strany USA; veľké zhromaždenie za volebné právo žien sa konalo 8. marca 1908 v New Yorku. Na prvej medzinárodnej ženskej konferencii Druhej internacionály v roku 1910 v Kodani presadila nemecká socialistka Clara Zetkinová medzinárodný sviatok, vtedy ešte bez určenia pevného dátumu.

Dátum 8. marec sa ustálil až po 1. svetovej vojne, najmä pod vplyvom veľkej demonštrácie v Petrohrade v roku 1917 tesne pred Februárovou revolúciou, ktorá sa konala poslednú nedeľu vo februári podľa juliánskeho kalendára, čo sa rovná 8. marcu kalendára gregoriánskeho. Sviatok sa rýchlo rozšíril, jeho obsah kolísal od politického a feministického protestu po apolitickú socialistickú obdobu Dňa matiek.

Pred prvou svetovou vojnou vytýčili ženy predovšetkým tieto požiadavky:

- volebné právo
- osemhodinový pracovný čas
- zlepšenie špeciálneho zákonodarstva

V Rakúsku, Švajčiarsku, Nemecku sa prvý MDŽ konal už v roku 1911. Roku 1913 ho oslavovali aj v cárskom Rusku. Po ženských nepokojoch a demonštráciách v Petrohrade bol roku 1917 pevne ustanovený 8. marec ako MDŽ.

Od roku 1975 je pripomínaný ako deň medzinárodnej solidarity žien za rovnoprávnosť, spravodlivosť, mier a rozvoj.

Prvý sviatok MDŽ v ČSR sa konal v roku 1921 a o rok neskôr nadobudol už masový charakter. Počas druhej svetovej vojny bol MDŽ zrušený, posledný sa konal v roku 1938. Po roku 1945 bol MDŽ znovu obnovený.

Významné ženy:

Mária Terézia

Bola najvýznamnejšou ženou habsburskej dynastie a kľúčovou postavou v politike 18. storočia. Svet ju doteraz pozná ako kráľovnú, cisárovnú, vojvodkyňu, osvietenú panovníčku a reformátorku. Táto osvietená panovníčka, zástankyňa manželskej vernosti, svojimi významnými reformami ovplyvnila aj naše dejiny. Ako 23-ročná nastúpila na habsburský trón v čase, keď sa na západe formovalo vojensky silné Prusko a Rakúsku hrozil bankrot. Navyše, išlo o prípad, keď Habsburgovci vymreli po meči (prerušila sa mužská línia rodu) a na trón mala nastúpiť žena. Aby si obhájila svoju vládu nad uhorskými, rakúskymi a českými krajinami musela prekonať veľké množstvo vnútorných aj vonkajších politických problémov. V tomto zápase o rakúske dedičstvo a neskôr v sedemročnej vojne ju podporoval jej manžel a rímsko-nemecký cisár František I. Lotrinský. V boji s pruským kráľom Fridrichom II. síce prišla o hospodársky vyspelé Sliezsko, no v trojdelení Poľska rozšírila ríšu smerom na sever a geograficky stabilizovala svoju ríšu. Pre svoje reformy sa u filozofov zapísala ako osvietená panovníčka. So svojím jediným manželom Františkom mala až 16 detí, pričom sedem z nich sa ocitlo na 7 európskych trónoch.

Marie Curie Skłodowska

Celý život bola verná vznešenému poslaniu vedy, ktorým je objavovať a presadzovať vedeckú pravdu. Hoci sa narodila 7. novembra 1867 v poľskej Varšave, väčšinu života a vedeckej kariéry prežila vo Francúzsku. V čase, keď študujúce ženy boli raritou, získala vysokoškolské vzdelanie i doktorát na parížskej Sorbone. Hovorila piatimi jazykmi (poľsky, rusky, francúzsky, nemecky i anglicky) a vo svete vedy sa presadila aj vďaka talentu pre prírodné vedy. Spolu so svojím manželom Pierrom Curie preskúmali žiarenie uránu a objavili dva nové prvky – polónium a rádium. Ako prvá žena získala Nobelovu cenu, a to dokonca dvakrát! Prvý raz v roku 1903 za fyziku a v roku 1911 za chémiu. Stala sa prvou profesorkou na univerzite v Paríži a viac než sto vedeckých inštitúcií v Európe i v Amerike jej udelilo čestné členstvo i čestné doktoráty. Pod jej osobným vedením sa uskutočnili prvé výskumy liečby rakoviny pomocou rádioaktivity na svete. Napriek tomu, že mala byť na čo pyšná, ju vyznamenania neomámili. „V prírodovede ide o veci a nie o osoby. Pocty a sláva nám skazili život.“ hovorievala. A Albert Einstein na jej adresu povedal: „Pani Skłodovská-Curie je zo všetkých slávnych osobností jediná, ktorú sláva neskazila.“

Významné ženy:

Amelia Earhartová

Bola americkou letkyňou, ktorého tajomné zmiznutie pokračuje v intrigách a fascinuje ľudí až dodnes. Narodila sa v Kansase v USA v roku 1897 a Earhartová odmieta prispôbiť sa rodovým stereotypom svojho času. Ako mladá dievčina si užila šport, lezenie po stromoch a hranie vonku so svojou sestrou. Earhartovej záujem o lietanie sa začal v roku 1920, keď letela ako cestujúca počas návštevy letiska v Long Beach v Kalifornii so svojim otcom. Nasledujúci rok začala trénovať lekcie; jej prvá lekcija poskytla Anita Snooková, ďalšia priekopníčka aviatorka. Earhart získala licenciu svojho pilota v roku 1921 a pokračovala v zadaní viacerých záznamov. Ona sa stala prvou ženou, ktorá lietala sólo po celom

Atlantiku, a americký kongres získal Distinguished Flying Cross. V roku 1932 uskutočnila Earhart sólový let cez USA - ďalší prvý pre ženu - a navyše sa stala prvou osobou, ktorá kedy letela sólo z Havaja do pevninskej USA. Okrem týchto úspechov sa Earhart tiež intenzívne snažila podporiť príležitosti pre ženy v oblasti letectva, ktoré sa tradične považovali za mužskú doménu. Ona sa stala prvou prezidentkou organizácie založenej v roku 1929 s cieľom podporiť rozvoj letectva a inšpirovať viac žien, aby sa stali pilotmi.

Každá jedna žena je iná a výnimočná. Pre každého je výnimočná iná žena. Skús si tam predstaviť, koho by si tam dal, že je pre teba výnimočná žena (alebo viac žien).

Módne trendy na jar 2022

Fialová, iba fialová

Inštitút Pantone každý rok vyhlasuje farbu roka, teda jeden odtieň, ktorý má symbolizovať nadchádzajúcich 365 dní spoločensky aj kultúrne.

„Farba, ktorú v roku 2022 uvidíme takmer v každom výklade, bude fialová. Jej trendy odtieň sa nazýva Very Peri. Čo je však možno trochu mäťúce, že je to odtieň skombinovaný z modrej a červenej, teda nie je to úplne fialová,“ prezradila na úvod celebrity stylistka Milly Sekulová. Tento odtieň Very Peri nazvali módne domy aj ako životabudič a do svojich nových kolekcií ho už zaradili napríklad Versace, Armani či Louis Vuitton. Podľa viceprezidentky spoločnosti Pantone Color Institute, Laurie Pressman, má farba Very Peri odrážať nádej v ťažkých časoch, kedy svet neustále bojuje s pandémiou a reprezentovať rozsiahle možnosti, ktoré pred ľudstvom stoja.

Oversize bundy a saká

Zabudnite na obťahnuté tričká, šaty, topy či saká. V kurze bude XXL móda. Pýtate sa, prečo sa toto deje? No lebo móda je nevyspytateľná. **Výrazným kúskom, ktorý bude veľmi trendy a z kategórie „must have”, bude oversize bunda alebo kabát.** Veľké bundy už nosia napríklad aj speváčky Dua Lipa, Ariana Grande či modelka Bella Hadid.

Určite sa toho nemusíte báť. „Bundy v strihu Boyfriend sa skvele hodia k nežným šatám, a oživia aj jednoduchý styling v podobe trička a riflí. Mimoriadne IN budú dokonca sakové strihy, ktoré síce vyzerajú akoby ste ich ukradli zo šatníka svojho muža, no sú veľmi v kurze,“ vysvetlila stylistka.

Všetko, čo sa ligoce

Tento rok bude v móde priat' všetkým „strakám“. Ak milujete najrôznejšie trblietky, glitre, flitre, lesk a ligot, tak teraz si pridete na svoje. **„Ligotavé materiály sa vracajú späť! A to nie len na večerné príležitosti. Na rok 2022 si pokojne vyberte akékoľvek flitrované kúsky a budete hviezdou,“** odporúča odborníčka na módu.

Opäť zvony

Čo by to boli za trendy, keby obišli nohavice? Pre mnohé ženy sú neodmysliteľnou súčasťou šatníka a nosia ich väčšinu času. Preto sa aj v tejto oblasti môžete inšpirovať novinkami.

„Pomaly, ale isto odchádza móda skinny jeans a nahrádza ich voľný zvoncový strih. Rovnako zabudneme aj na bedrové strihy. Trendy budú najmä vysoké pásy,“ prezradila Milly. Skúste sa pozrieť do skrine a vytiahnuť tie zvonové nohavice, ktoré ste nosili len pár rokov dozadu a opäť budete IN.

Mini kabelky

Neodmysliteľnou súčasťou každého ženského outfitu je samozrejme kabelka, v ktorej musíte mať všetky dôležité veci vždy po ruke. V roku 2022 sa znovu vracia do módy trend výrazných farieb kabeliek. **„Zabudnite na púdrové odtiene a tak isto aj na veľké kabelky. In budú najmä malé, dokonca mini kúsky,“** prezradila.

Reťaz namiesto opasku

No a čerešničkou na torte každého outfitu sú správne zvolené doplnky, ktoré často dorobia ten správny požadovaný efekt.

„Do módy sa opäť vracajú veľké a výrazné reťaze. Nie však len ako náhrdelníky, ale najmä ako opasky. Takzvané chain belts sa dajú nosiť ako doplnok k „baggy“ nohaviciam, no rovnako tak aj k minisukniam,“ uzavrela celebrity stylistka Milly Sekulová.

Ultrakrátke minisukne

Krátke sukne a šaty už tento rok v lete boli jedným z najobľúbenejších trendov a v budúcej sezóne budú ešte kratšie. Budú jednoduché, geometrické a trocha v štýle space age, ako u značiek Dior a Pucci.

Deň učiteľov

Školstvo na území Slovenska sa vyvíjalo už od 9. storočia a súviselo s príchodom slovanských vierozvestcov Konštantína a Metoda. Konštantín vytvoril prvú slovanskú abecedu – *hlaholiku*. Obaja bratia založili na našom území i prvé školy. Veľkým prínosom pre školstvo bolo pôsobenie učiteľa Jana Amosa Komenského. Komenský zaviedol poriadok do školskej organizácie. Komenský riešil problematiku výchovy a vzdelávania normálnej populácie, ale ako skúsený pedagóg sa venoval aj postihnutým jedincom. On prvý v dejinách pedagogiky zaviedol formu vyučovacej hodiny. Školstvo sa na našom území zveľadilo najmä reformou Márie Terézie a Jozefa II., ktorí vyhlásili, že škola je a vždy bude politická záležitosť a otázkou verejného, štátneho záujmu, čiže štát bol prítomný vo všetkých jednaniach s cirkvou o školských otázkach. Vtedy nastali veľké zmeny najmä v rakúskom školstve. Školstvo v Uhorsku sa vyvíjalo v oveľa zložitejších hospodárskych a politických pomeroch ako v ostatných častiach monarchie. Najhoršia situácia bola najmä v oblasti výchovy dedinskej mládeže a mestskej chudoby. Mária Terézia sa po zreformovaní rakúskeho školstva pokúsila aj o reformáciu škôl v Uhorsku, o ich zjednotenie a poštátnenie. Zaviedla povinnú školskú dochádzku.

Korene oslavovania Dňa učiteľov siahajú do 19. storočia. Veda začala výrazne dominovať a učiteľstvo posilnilo na význame. Jednotlivé štáty v snahe uctiť si kvalitných pedagógov si ustanovili vlastné Dni učiteľov.

U nás k tomu prišlo v roku 1955, kedy vtedajšia vláda stanovila Deň učiteľov na 28. marec. V tejto deň v roku 1592 sa narodil Jan Amos Komenský. Komenského životný príbeh veľmi dobre reflektoval vtedajšie turbulentné zmeny v Európe. Zúrila reformácia, náboženské vojny boli na dennom poriadku. Komenský sa pre svoje náboženské presvedčenie musel neustále sťahovať. Vzhľadom na jeho pedagogickú činnosť mu preto prischla prezývka Učiteľ národov. Komenského pedagogickú činnosť a názory možno v mnohých prípadoch uplatniť aj dnes. Jeho zásady - názornosť, systematickosť, sústavnosť, aktívnosť, trvalosť, primeranosť - sú nadčasové.

Na Slovensku a v Česku oslavujeme Deň učiteľov od roku 1955.

28. marec pritom nie je náhodný. V tento deň si totiž pripomíname výročie narodenia Jana Amosa Komenského.

Čo sa mi páči na učiteľoch:

- *sú zábavní, milí,*
- *priateľskí,*
- *nápomocní,*
- *správajú sa k nám slušne,*
- *ochotní nám pomôcť a poradiť,*
- *nekričia na nás,*
- *rešpektujú náš názor,*
- *sú empatické...*

Mojím vysnívaným učiteľom je:

Sme pyšní...

HOKEJ

Slovenskí hokejisti uspeli v boji o bronz na ZOH v Pekingu najmä preto, lebo hrali ako tím. To im chýbalo v prvých dvoch zápasoch. Švédov však zdolali 4:0 aj vďaka tomu, že tréner Craig Ramsay naučil hráčov veriť si proti každému. Jeho asistent Andrej Podkonický prezradil, že po zápase mu spolu s ďalším kolegom Jánom Pardavým poďakovali...

Slovenský hokejový tím v Pekingu prepisal svoju olympijskú históriu. Svoju prvú medailu získal po víťazstve nad Švédskom v zápase o tretie miesto. Skóre otvoril 17-ročný objav Juraj Slafkovský a kľúčový gól na 2:0 pridal Samuel Takáč. Do prázdneho gólu potom výsledok 4:0 potvrdili znovu Slafkovský a Pavol Regenda. Švédov navyše istým výkonom v bránke vynuloval Patrik Rybár.

Veľká noc

Veľká noc alebo **veľkonočné sviatky** alebo **Pascha** (novogr. *πάσχα* – *pascha*, z hebr. *פסח* – ktorý pripadá na marec alebo apríl (pozri Výpočet dátumu Veľkej noci, je najvýznamnejší kresťanský sviatok, Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži. Udalosti Veľkej noci a ich interpretácia úzko súvisia s významným židovským sviatkom Pesach, ktorý sa slávi zhruba v rovnakej dobe.

V prostredí Gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi sa pre tento sviatok používa takmer výlučne názov Pascha.

Kresťanské oslavy Veľkej noci sa v Novom zákone nespomínajú. Najstarším svedectvom o Veľkej noci je homília *O Pasche* Melitona Sardského z 2. storočia. Oslavy Veľkej noci sa teda v cirkvi objavili veľmi skoro.

Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorodené egyptské deti, faraón prepustil zotročených ľudí. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom obetovania Ježiša Krista.

História Veľkej noci

Veľkonočné sviatky sú svojím pôvodom sviatkami jari. Asi pred 3500 rokmi im dali Židia svojím sviatkom Pesach – oslavou vyvedenie a oslobodenia židovského národa z egyptského otroctva. Pred 2000 rokmi potom veľkonočné sviatky dostali súčasný význam Kristovou smrťou a jeho zmŕtvychvstaním. Pre kresťanov je Veľká noc najväčším sviatkom v roku, dokonca e dôležitejší ako Vianoce, pretože veľkonočné sviatky vystihujú podstatu kresťanstva. Termín Veľkej noci nie je stály a každoročne sa mení. Pripadá však na prvú nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca - po 21. marci. Veľkonočný tichý týždeň trvá od Kvetnej nedele po Bielu sobotu, počas ktorého si cirkev intenzívne pripomína pamätne dni utrpenia a smrti Ježiša Krista i čiernym chrámovým rúchom.

Symboly Veľkej noci

- **baránok** — Symbol baránka sa nachádza už v predkresťanských tradíciách. V židovskej tradícii sa používal ako obetné zviera za hriechy. Zároveň Židia na sviatok Paschy jedia baránka ako pripomienku svojho vyslobodenia z Egypta. V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery je práve on baránok obetovaný za spásu sveta.
- **kríž** — Kríž je dnes najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním.
- **ohneň** — Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa, ktorý symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou. Od tohto ohňa sa potom zapaľujú veľkonočné sviečky.

- **sviečka** — Sviečka je v mnohých kultúrach chápaná ako znamenie života. Veľkonočná sviečka symbolizuje vzkrieseného Krista - tento symbol pochádza zo starovekých osláv Veľkej noci, pri ktorých sa odpaľuje sviečka (paškál). Takto zapálená sviečka sa v priebehu veľkonočnej bohoslužby ponára do vody na krst, je ozdobená znamením kríža a symbolmi alfa a omega, t. j. začiatku a konca vekov, ktorými je Kristus. Táto sviečka sa potom zapaľuje počas celého veľkonočného obdobia až do Turíc a pri každom krste - aby sa naznačilo, že krst patrí k Veľkej noci. Táto sviečka sa tiež zapaľuje pri kresťanskom pohrebe na znamenie toho, že zosnulý rovnako ako Kristus, prešiel bránou smrti; a cirkev sa za neho modlí, aby vstal k novému životu s Bohom.

- **vajíčko** — Pretože vajíčko obsahuje zárodok života, bolo v mnohých kultúrach symbolom plodnosti, života a vzkriesenia. V súvislosti s ľudovou tradíciou vznikol zvyk maľovať tieto vajíčka. V kresťanstve sa vajce vykladá ako symbol zatvoreného hrobu, z ktorého vstal Kristus ako symbol nesmrteľnosti.
- **zajačik** — Aj keď mnoho nenáboženských tradícií má svoje korene v kresťanskej symbolike, niektoré veľkonočné symboly môžeme vystopovať až v predkresťanskej dobe. Napríklad zajačik má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari.
- **korbáč** — Tento v niektorých regiónoch Slovenska dôverne známy symbol Veľkej noci má tiež pôvod v starých pohanských zvykoch.

Veľká noc vo svete

Slovensko

Najvýraznejším zvykom na Slovensku je u niektorých tak obľúbené šibanie. Mládenci s korbáčmi v rukách na Veľkonočný pondelok už od rána obchádzajú dievčatá a ženy, aby ich poliali vodou a vyšibali. Robí sa tak vraj preto, aby boli zdravé a krásne. Ženy potom dajú šibačom na znak odpustenia farebné vajíčko. V súčasnosti sa však často dávajú aj čokolády, peniaze alebo iné dary. Symbolom Veľkej noci či jari ako takej sú aj bahniatka a zlatý dážď, ktoré si ľudia dávajú do váz. Rovnakým spôsobom oslavujú Veľkú noc aj v Česku.

Anglicko a Amerika

V Anglicku ohlasuje príchod Veľkej noci už fašiangový utorok, alebo „Pancake Day“, teda palacinkový deň, kedy ženy napečú veľké množstvo palacínok a všetci si na nich pochutnávajú s javorovým sirupom, cukrom, citrónom a Nutellou. Jednou z najväčších veľkonočných tradícií v Anglicku, rovnako ako aj v Amerike a Austrálii, je hon na vajíčka. Veľkonočný zajac, ktorý je symbolom Veľkej noci, v nedeľu nadeľuje čokoládové vajíčka, ktoré poschováva na rôzne miesta po dome a hlavne po záhrade. Deti, akonáhle ráno vstanú, na ne usporiadajú hon a na svojich úlovkoch si ihneď pochutnajú.

Nemecko

V Nemecku nestretnete žiadnych šibačov a polievačov. Túto tradíciu v Nemecku nepoznajú. V niektorých oblastiach je možné vidieť stromy ozdobené veľkonočnými vajíčkami. Deti sa na Veľkú noc tešia podobne ako na Vianoce. Na Veľkonočnú nedeľu ich ale obdarováva zajačík, od ktorého dostávajú drobné darčeky. Posledné roky sa tam objavila aj nová tradícia pre dospelých. Namiesto sladkostí hľadajú fľaše s pivom, ktoré majú špeciálnu veľkonočnú etiketu.

Taliansko

Taliani sviatok Veľkej noci nazývajú La Pasqua. Servíruje sa tu Angellino, čo je pečené jahniatko. Tento pokrm symbolizuje obetovanie Ježiša na kríži. Podávajú sa tiež vajíčka, ktoré si rozdávali medzi sebou už prví kresťania. Najmä deťom veľmi chutí špeciálny veľkonočný chlieb vytvarovaný do tvaru koruny a naplnený sladkosťami.

Francúzsko

Ani vo Francúzsku šibačku, ako máme na Slovensku, nepoznajú. Vo Francúzsku od Veľkého piatku až do Veľkonočného pondelka nezvonia zvony na žiadnom chráme. Pripomínajú umučenie a ukrižovanie Krista. Zvony sa opäť rozozvučia až v deň Kristovho vzkriesenia. Veľká noc je v tejto krajine aj sviatkom čokolády. Čokoláda sa tu v tomto období konzumuje v akejkoľvek podobe – od vajíčok a zajačíkov až po kuriatka a zvončeky.

Írsko

V Írsku je obdobie pred Veľkou nocou obdobím pôstu a modlitieb. Veľkonočná nedeľa je dňom, kedy Íri vychádzajú do ulíc tancovať. Tancom súťažia o koláče. Rovnako, ako vo Švédsku, je tu populárne „gúľanie vajíčok“. Každý súťažiaci obdrží paličku alebo lyžičku a má za úlohu čo najrýchlejšie dokotúľať vajíčko k cieľovému bodu.

Nórsko

Nóri majú neobyčajnú tradíciu, ktorá sa volá „Paaskekrim“, čiže „Veľkonočný zločin“. Okrem maľovania vajíčok riešia obyvatelia vraždy a lúpeže. Tamojšie televízie vysielajú kriminálne a detektívne príbehy a ten istý trend nasleduje aj pre tlač. Mimoriadne obľúbeným seriálom je Hercule Poirot od Agathy Christie. Ak práve nehádajú, kto je vrah, radi chodia na prechádzky do prírody.

Holandsko

V krajine tulipánov začína deň pred pôstom karnevalom a prípravy sa začínajú už v jedenásty deň jedenásteho mesiaca predchádzajúceho roka, kedy sa zide rada jedenástich, aby pripravila všetky plány podujatia. Symbolika čísla jedenásť nie je náhodou, pretože jedenásťka je číslom bláznov. V podobnom duchu sa nesie aj maskarný ples a v každom meste sa volí princ karnevalu, ktorý dostane od starostu kľúč. Tradičným pokrmom je sladký chlieb s hrozičkami a ríbezlami.

Rusko

Veľká noc je po Vianociach pre pravoslávnych druhým najväčším sviatkom. Tradičným zvykom je farbiť kraslice varením vo vode s cibulovými šupkami. So zafarbenými a vychladnutými vajíčkami zvyknú Rusi hrať hru, pri ktorej sa snažia protivníkovi rozbiť vajíčko bez toho, aby praskli to svoje. Ten, kto vyhrá, si môže niečo želať. V Rusku sa počas sviatkov podávajú iba studené jedlá.

Zaujímavosti o Veľkej noci

1. Veľkonočné ostrovy dostali svoje pomenovanie, lebo boli objavené na veľkonočnú nedeľu. Práve v tento deň - 5. apríla 1722 - sa tam doplavil moreplavec Jacob Roggeveen. Obyvatelia týchto ostrovov dovtedy verili, že sú jedinými obyvateľmi planéty.

2. Na ostrove Korfu v Grécku sa počas sobotného doobedia vyhadzujú z okien hrnce, hlinené riady a džbány. Podľa ich slov by im to malo zabezpečiť bohatú úrodu a hojnosť počas roka.

3. V nemecky hovoriacich krajinách sa zachovala milá tradícia. Najmenší veria, že na Veľkú noc prichádza do ich záhrady Veľkonočný zajac, ktorý tam ukrýva sladučké čokoládové vajíčka. Podobné tradície s menšími či väčšími rozdielmi môžeme nájsť aj v iných krajinách.

Veľkonočné recepty:

Tvarohová nátierka s vajíčkom a mrkvou

Veľmi jednoduchá a svieža nátierka.

- 200 g tvarohu
- 100 g masla
- 1 nastrúhaná mrkva
- 1 uvarené vajíčko
- menšia cibuľa alebo jarná cibuľka
- 3 PL kyslej smotany
- soľ

Vajíčko a cibuľu nasekáme nadrobno, všetky suroviny zmiešame a dochutíme soľou.

Pavlova torta

INGREDIENCIE

KORPUS:

- **150 g** kryštálový cukor
- **2 KL** kukuričný škrob
- **4 ks** bielok
- **1 KL** biely vínny ocot
- **1 KL** vanilkový extrakt

NA VRCH:

- **250 ml** smotana na šľahanie
 - **1 balíček** vanilkový cukor
 - **150 g** čučoriedky
 - **1 PL** práškový cukor
 - **1 PL** citrónová šťava
-

POSTUP

• 1

Kryštálový cukor si navážime do misky a metličkou dobre vymiešame so škrobom.

• 2

Ručným šľahačom alebo v robotovi necháme vyšľahať bielky do polotuha a potom pri pomalom šľahaní postupne pridávame cukor so škrobom.

• 3

Keď sa vytvorí tuhý lesklý sneh, pridáme vanilkový extrakt, vínny ocot a ešte zľahka zašľaháme.

• 4

Sneh nanesieme na plech vystlaný papierom na pečenie a pomocou špachtle vytvarujeme menší kruh vysoký 5 až 7 cm.

• 5

Korpus dáme piecť do rúry vyhriatej na 120 °C na zhruba 60 minút, potom rúru vypneme, pootvoríme dvierka a korpus necháme kompletne vychladnúť v rúre.

• 6

Medzitým si vyšľaháme smotanu s vanilkovým cukrom a namarínujeme čučoriedky tak, že ich v miske posypeme cukrom, pokvapkáme citrónom, premiešame a necháme odstáť zhruba 15 minút.

• 7

Korpus potrieme šľahačkou, na ktorú navrstvíme marinované čučoriedky.

VEĽKONOČNÉ MUFFINY

INGREDIENCIE

CESTO:

- **2 hrnčeky** hladká múka
- **1 hrnček** práškový cukor
- **2 ČL** prášok do pečiva
- **1/2 ČL** soľ
- **150 g** biely jogurt
- **3 ks** vajce
- **1/2 hrnčeka** maslo (roztopené, vychladnuté)
- **1 ČL** vanilkový extrakt
- **2/3 hrnčeka** mlieko
- strúhaná čokoláda a cukrové vajíčka na ozdobu

MASLOVÝ KRÉM - BUTTERCREAM FROSTING:

- **440 g** práškový cukor
- **250 g** zmäknuté maslo
- **3 PL** mlieko
- vanilkový extrakt

POSTUP

• 1

Rúru vyhrejeme na 190 °C a plech na muffiny vystelieme papierovými košíčkami.

• 2

Na cesto si do väčšej misy preosejeme múku, prášok do pečiva, cukor a pridáme soľ. Všetko spolu premiešame.

• 3

V menšej miske si premiešame vajíčka s jogurtom a vanilkovým extraktom.

• 4

V sypkej zmesi urobíme jamku, do ktorej vylejeme tekutú zmes a mlieko. Všetko spolu dobre premiešame.

• 5

Nakoniec do cesta primiešame roztopené a vychladnuté maslo.

Vajíčka, jogurt, mlieko a roztopené maslo by mali mať izbovú teplotu.

• 6

Pripraveným cestom plníme papierové košíčky do cca. 3/4. Pečieme vo vyhriatej rúre cca. 15 až 20 minút. Upečené muffiny necháme vychladnúť na mriežke.

• 7

Medzitým, ako sa nám pečú muffiny, si pripravíme **maslový krém**. Zmäknuté maslo dáme do misky a elektrickým šľahačom šľaháme cca. 10 minút. Následne do masla po častiach zašľaháme preosiaty práškový cukor. Nakoniec pridáme mlieko. Všetko spolu ešte krátko prešľaháme

• 8

Pripravený krém si dáme do cukrárenského vrečka a nanesieme na vychladnuté muffiny. Nakoniec ozdobíme strúhanou čokoládou a cukrovými vajíčkami.

ŠPENÁTOVÁ ROLÁDA

INGREDIENCIE

ROLÁDA:

- **1 PL** olivový olej
- **2 strúčiky** cesnak
- **1 balíček** čerstvý špenát
- **3 ks** vajce
- **5 PL** hladká múka
- **podľa chuti** soľ, mleté čierne korenie, sušená petržlenová vňať

PLNKA:

- **100 g** bryndza
 - **50 g** zmäknuté maslo
-

POSTUP

• 1

Na panvici rozpálime lyžicu oleja, pridáme nadrobno nasekaný cesnak a umyté špenátové listy. Všetko spolu restujeme, kým sa špenát nesparí a nezmenší objem na približne jednu tretinu.

• 2

Špenát necháme vychladnúť a následne ho rozmixujeme alebo nasekáme nadrobno.

• 3

V miske zmiešame žĺtky, nasekaný špenát, hladkú múku, soľ, korenie a petržlenovú vňať a nakoniec zľahka zapracujeme vyšľahaný bielkový sneh.

• 4

Cesto rozotrieme na plech vystlaný papierom na pečenie a upečieme v rúre vyhriatej na **175 °C asi 15 minút**.

• 5

Medzitým si v miske vyšľaháme zmäknuté maslo s čerstvou bryndzou.

• 6

Ešte horúci špenátový korpus preklopíme, opatrne stiahneme papier a necháme pár minút vychladnúť.

• 7

Potom naň rozotrieme pripravenú plnku, opatrne zrolujeme a roládu dáme vychladnúť do chladničky.

Niečo o našich deviatakoch:

Volám sa Katka. Som žiačkou 9. ročníka. Rada čítam a športujem. Najradšej čítam dievčenské, dobrodružné a detektívne romány. Tiež rada varím a upratujem. Najviac ma v škole baví anglický jazyk, matematika a chémia. V budúcnosti by som sa chcela venovať zdravému životnému štýlu. Chcela by som ukázať ľuďom, že zdravý životný štýl nie je len o diétach ale o balanse. Že sa máme o svoje telo starať, pretože zdravie je to najdôležitejšie, čo máme. Tiež by som si chcela otvoriť vlastné fitness centrum.

Moje meno je Diana Lovászová, som žiačkou 9. ročníka. Bývam v Hornej Kráľovej a mám 14 rokov. Škola mi dala možnosť vzdelávať sa, nové známosti, kamarátov, schopnosť komunikovať s okolitým svetom a zručnosť manuálne pracovať. Čo mi škola zobrala je asi iba čas a spánkový režim. ☺ Najobľúbenejší predmet mám výtvarnú a telesnú výchovu. Baví ma futbal, bicyklovanie, korčuľovanie. Nebaví ma len tak sedieť doma, upratovať a učiť sa. ☺ Do budúcnosti by som sa chcela stať vojačkou a pomáhať ľuďom na uliciach - deťom bez domova.

Volám sa Natália a na tejto škole som už deviaty rok. Rada športujem. Mojm obľúbeným športom je lyžovanie. Lyžovať som sa naučila práve tu na tejto škole počas lyžiarskeho výcviku v šiestej triede. Medzi moje obľúbené predmety patrí dejepis. Rada sa dozvedám viac o našej minulosti, ktorá bola veľmi zaujímavá. Ešte presne neviem, čo by som chcela v budúcnosti robiť za povolanie, ale možno by to mohlo byť práve niečo s dejepisom. V budúcnosti by som

chcela veľa cestovať a navštíviť krajiny a mestá, ako napríklad Francúzsko a Španielsko a ovládať španielčinu alebo francúzštinu.

Som Liana, žiačka deviatej triedy a tento rok, ako každý deviatak, ukončujem základnú školu. Mám blond vlasy a som dosť maličká. Často mi to všetci vyhadzujú na oči, ale ja som si už zvykla. :D Už od 7. triedy nás učitelia „tyranizujú“ s výberom strednej školy. Ja mám jasno. Pre mňa existuje LEN hotelová akadémia. Baví ma cestovať, variť, dekorovať, komunikovať s ľuďmi, či už cez internet, alebo v realite. V predchádzajúcej vete som vám v podstate aj zhrnula základ hotelovej akadémie. Gastronómia, cestovanie, komunikácia. Rada kreslím, počúvam hudbu, korčuľujem, bicyklujem, plávam... :D V budúcnosti, po ukončení škôl, by som sa chcela dostať na miesto letušky (stewarda) alebo recepčnej. Vo voľnom čase chodievam väčšinou von, či už s kamarátmi, alebo sa spoznávam s ľuďmi z hotelovej akadémie, na ktorú sa chcem dostať a s väčšinou som sa už stretla. Taktiež chodím von za mojimi psami. Áno, mám psov. Dvoch. Sú zlatí, ale neposlušní. :D Leo, čierno-karamelový križenec, je veľmi inteligentný pes. Poslúcha na povel a odkedy máme Aliho, ešte stále šteňa, bielo-karamelovej farby, dosť ožil. Ali ešte nevie toľko povelov, ale učí sa dosť rýchlo. Mám aj sestru, tá sa tiež učí veľmi rýchlo. :D A tiež chodí sem do školy. Volá sa Naty a je o 2 ročníky nižšie ako ja. Na tejto škole poznám veľa žiakov, či už z druhého, alebo prvého stupňa, ktorých toto tiež raz čaká. Želám nielen im, ale aj vám ostatným veľa šťastia, poctivo sa pripravujte, pretože sa vám to do budúcnosti zide.

Na zahriatie:

CLOTHES (WORD SEARCH)

S	K	I	R	T	E	H	A	T	H	I	P	O
W	A	I	S	H	I	R	T	R	O	U	Y	R
E	A	B	A	C	K	P	A	N	T	S	J	T
A	J	I	S	H	A	R	F	B	E	S	A	I
T	I	E	S	H	O	R	T	S	E	L	M	E
E	B	O	A	T	S	E	F	V	E	R	A	W
R	O	O	M	N	K	N	O	M	S	I	S	S
B	U	I	O	C	S	L	D	R	E	S	E	J
S	H	O	A	T	G	L	R	V	O	O	C	C
U	N	J	E	A	S	O	E	H	H	N	O	O
I	L	B	S	O	C	K	S	S	S	R	G	A
T	R	O	U	S	E	R	S	F	B	E	L	T

SKIRT
WAIST
SUIT
SOCKS
GLOVES
DRESS
TIE
PYJAMAS
SCARF
TROUSERS
COAT
JACKET
PANTS
HAT
SWEATER
SHORTS
BELT
SHOES
BOOTS
JEANS

Vyfarbi si:

www.babalac.sk

Vtipy

Viete, čo je najväčšie sebavedomie?

Keď ide dážďovka na ryby.

Stavbári stavajú. Okolo budovy je lešenie, na lešení pracujú siedmi stavební robotníci. Príde majster a zvolá:

- Polovica dolu!

Koľko ľudí zide z lešenia?

- Jeden, pán Polovica.

Viete prečo vlak na stanici stojí?

Však nemôže si sadnúť, tak čo má robiť.

Čo je to slovenský slzný plyn?

- Plač nad faktúrou od plynárov.

Prečo má moriak modré pod očami?

Lebo stále hovorí: „UDRI, UDRI!“

Ako sa po japonsky povie rozhl'adňa?

Čum sem, čum tam.

Čo je medzi nebom a zemou?

Odpoveď: a

Vieš, čo je najväčšia trpezlivosť?

Keď hodíš 500-kilovú činku do vody a čakáš, kým sa vynorí.

- Čo je absolútna smola?

- Najst' prázdnu peňaženku a zistiť, že je moja.

- Prečo nemôže byť agent 007 Španiel?

- Lebo by to dopadlo takto: Moje meno je Bond. James Fernando Miguel Maria dos Santos de Lima Bond.

Časopis Malý hrdina

Apríl 2022

Zodpovedná redaktorka: Mgr. S. Bírová

Redaktorský tím:

Žiaci 9. ročníka

Jazyková úprava: Mgr. A. Ďurinová

Tlač: ZŠ s MŠ Horná Kráľová, apríl 2022

Číslo: 3

Školský rok: 2021/2022